

DŽIAUGSMYNAS

Mūsų penkiametis žmogus šįryt atsinešė iš sapno žodį: Džiaugsmynas.

Ištarė dar nepramerkęs akių, švytėdamas tokia jam įprasta laime, kuria skubi nuo jo užsikrėsti ir per dieną nepamesti, tikėdamas, kad visa kita – tik smulkmenos, blankūs dienos rūpestėlių punktyrai; mokaisi nueiti juos taip, lyg gyventum pasaulyje „jame negyvendamas“.

Už lango – minus dvidešimt, balta kaip operacinėje, kiekvienas medžio kaulelis rūpestingai aptvarstytas sniego marliuku, atidarau langą, į kambarį įgriūva šalčio debesis – įkvepiu – gelia – tikra žiemos dezinfekcija. Šiandien ta proga neisim į darbą, neisim į darželį – eisim dezinfekuotis. Džiaugsmynas!..

Kadaise vienas vienuolis labai paprastai apibūdino ekstazę kaip išėjimą iš savęs. Žiemos grožis išveda mane iš savęs per kelias akimirkas. Išsilieju ir pasklindu iki miškingų Belmonto kalvų, nejudama, kur užsibaigiu aš ir

kur prasideda jos. Esminė rokiruotė: tai, kas yra už mano pačios ribų, dabar man yra tikriausiai už mane pačią. Manyje kažkas silpnai priešinasi, nespėdamas taip greitai išsiplėsti, mėgstu šį maudulį, tai saugios mano skurdo ribos, jos neleidžia sprogti arba išeiti iš proto. Žmogus vis dėlto tobulai sugalvotas, saugiai ir apdairiai. Jam nebaisios jokios ekstazės, jis niekada nepamiršta, kur grįžti, visi jo pirštai, ačiū Dievui, lenkti į save, ir visi jo keliai į Romą veda per save patį. Džiaugsmynas!..

Mažylis smagiai rėkdamas čiuožia nuo kalno, įsivaizduodamas esąs lenktynininkas, jis reikalauja, kad reaguotiau į jo įsivaizduojamas pergales. Šaukia:

– Valio, aš gavau medalį!

– Valio! – atsakau.

Sugrąžindama dėmesį prie vaiko sugrįžtu ir pati į save. Pailsėjusi, išerdvinta, dezinfekuota.

Penktadienis, sausio trylikta (stalo kalendorius sako, kad pilnatis). O mūsų namas kažkodėl neišsikabino trišpalvės. Ir aplinkui, nors darbo diena, griuvinėja per daug atsipalaidavę tautiečiai, net kraujas tykšta ant balto balto sniego. Paploju lenktynininkui ir trepsėdama apsisuku apie savo ašį. Tokiame šaltyje, kad nepavirstumei ledo boba, turi nuolat judėti. Ogi matau: ant slidaus ke-liuko klūpo keturpėsčia moterėlė, nagais gremžia sutryptą sniegą, mėgindama atsistoti, ale nepavyksta. Prišoku. Sunkiai, bet keliamės. Jos rankos išpurtusios nuo šalčio ir baisingai nubrodintos, kraujas kapsi ant sniego.

– Kur jūsų pirštinės? – klausiu beveik supykusi.

Ji žiūri į mane stiklinėm akim, nes yra aiškiai ir, atrodo, toli išėjusi iš savęs.

– Kur jūs gyvenat? – dabar klausia ji, matyt, norėdama tik pasakyti, kad manęs nepažįsta.

Parodau jai savo namų link.

Ji žiūri į mane, stengdamasi ką nors pamatyti, susigaudyti, kas čia vyksta. Mėgina šypsotis, bet jos šypsena išėjusi kartu su ja, toli.

– Ką jums duoti? – pagaliau klausia, šiaip ne taip išversdama kišenes. Iš jų iškrenta pirštinės. Jų man nereikia, turiu savo. Vis dėlto moterys yra nuostabios būtybės – taip užprogramuotos „duoti“, kad tik pajudink. Sakau jai:

– Užsidėkite kapišoną.

– Su kapišonu negražu, – sako ji.

– Na ir kas, aš irgi va su kapišonu.

Šitaip ir išsiskirstom, ji nulinguoja, su kapišonu ant galvos, pasilaikydama už kamienų ir kampų, aš, irgi su kapišonu ant galvos, grįžtu prie savo čiuožinėjančio žmogaus.

– Mama, kur tu buvai? – šaukia jis nuo kalnelio.

– Už medžio!

– Aš gavau dar vieną medalį!

– Valio!

Pro šalį pėdina dar vienas atsipalaidavęs, iš pirmo žvilgsnio panašus į žmogų, bet iki žmogaus jam kažko lyg trūksta. Šitas – agresyvus, niekam nieko duoti nesiruošia, tik – pasiimti. Jau iš tolo baubia, visiems pranešdamas

apie savo artėjimą, bet aš per savo pūkų prikimštą ka-
pišoną (palaimintos žąsys ir tasai, kuris išrado pūkinę
striukę!) prastai girdžiu. Žmogysta, nors ūbauja, visaip
stengdamasi atkreipti į save dėmesį, bet mus aplenkdam
kažkodėl prityla. Vaikas kaip tik ropščiasi į kalną visas
garuodamas iš smagumo, jis mato tik tai, ką dabar įsi-
vaizduoja. O ūbautojas, aplenkęs mus saugiu atstumu,
atsistoja žemiau prie autobuso stotelės, atsisega kelnes
(lauke – minus septyniolika!) ir tyčia šlapinasi į mus at-
sigręžęs, demonstruodamas: nusičiurkšt man ant jūsų!..
Ačiū Dievui, šį kartą gaunu trumpą brangią sekundę ir
galiu pasirinkti – supykti arba nusijuokti. Paprastai to-
kios išretintos sekundės man labai pritrūksta, o tada jau
reaguojasi, žinote, kaip reaguojasi... Bet šiandien – ste-
buklinga malonių diena: sausio trylikta, penktadienis,
pilnatis, didvyrių ir durnių metas. Nusigręžiu nuo to pu-
siau žmogaus ir jo čiurkšlės, staiga taip aiškiai, nepiktai
suvokusi: *Tai ne jis, tai jo demonas*. Ir dar, taip švelniai:
Nemaitink jo demono, vaikelį.

Ačiū Tau, Viešpatie, už tai, kad duodi man lašą Šven-
tos Tylos, kurioje išgirstu Tavo balsą! Kurioje bent se-
kundei ima ir išryškėja, kas yra kas pasaulyje! Man ir vėl
saugu, o ir mano lenktynininkui saugu po mažos mamytės
sparneliu, tokiu trapiu kaip laumžirgio odelė; žmo-
gus ir jo demonas traukiasi, taip ir nepasiekę mūsų per
nematomą Dievo malonės stiklą.

Paskui trise važiuosime pasivaikščioti, kur daugiau medžių. Nupaveiksluosiu žmogų ir jo Tėvą, susikibusius už rankų, ateinančius žiemos keliu. *Šitą padarysim ant popieriaus*. Nes jau dabar matau, kaip po daugybės metų mūsų mažas žmogus žiūri į šią nuotrauką kaip į didelį turtą, žiūri į save svetimą, neatpažįstamai mažą, neradamas nieko bendra tarp savęs ir to berniuko nuotraukoje. Ir atidžiai, užgniaužęs kvapą, žiūri į savo Tėvą, iš nebylaus jo atvaizdo mėgindamas išvogti, koks jis buvo. Mėgindamas susivokti, kas yra jis pats.

Paskui bus tos keistos, lyg po storiausiu sniegu paslėptos Šv. Mišios, kuriose kelius prasirausia tik visiški mažutėliai, ir kunigas, sunkiai veblenantis lietuviškai, kalbos barjero atskirtas nuo savo avelių, bet per Mišias visą laiką norėsis raudoti balsu: nes atrodyt, kad jas aukoja paklusnus, be savo Tėvo, nieko daugiau nepažįstantis vaikas, kuris labai stengiasi lėtai ir aiškiai tarti Jo Žodį jam svetima kalba. Ir, be šito aukojimo, daugiau ničnieko pasaulyje neturi...

O kitą dieną mūsų mažasis nubudęs pareikš: *Dievo dvasia yra prakąstas obuolys*.

Aš taip ir žinojau!..

2016 sausis